Κυριακή Θ΄ Λουκά: Μήπως έχω αφροσύνη; (π. Αθανάσιος Μυτιληναίος)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 17 Νοεμβρίου, 2023

Απομαγνητοφωνημένη ομιλία που εκφωνήθηκε στην Ιερά Μονή Κομνηνείου Λαρίσης στις 22-11-1998

Είναι βαρύ να σου δίνει ο Θεός τον χαρακτηρισμό ότι είσαι άφρων, άμυαλος, αγαπητοί μου. Ο Θεός χαρακτηρίζει με επαίνους τον άνθρωπον, όταν είναι σωστός άνθρωπος, όπως τον θέλει ο Θεός. Αλλά και αποδίδει βαρείς χαρακτηρισμούς, όταν ο άνθρωπος έχει αποκλίνει από το θέλημα το δικό Του. Και τούτο φαίνεται στην **παραβολή του άφρονος πλουσίου** που ακούσαμε σήμερα, αγαπητοί, στην ευαγγελική μας περικοπή.

Μας λέγει ο Κύριος στην παραβολή αυτή ότι ενός ανθρώπου τα χωράφια εκείνη τη χρονιά είχαν εξαιρετική ευφορία. Και ο άνθρωπος αυτός, σημειώνει, ήταν πλούσιος. Έπεσε λοιπόν σε περίσκεψη. Εσκέπτετο πού θα μπορούσε να αποθηκεύσει την καινούρια του σοδειά. Βλέπετε; Έπεσε σε μέριμνα. Όπως βλέπετε, σε μέριμνα πέφτει και ο φτωχός. Και ο φτωχός και ο πλούσιος.**Και οι δύο κατηγορίες πέφτουν σε μία μέριμνα. Ο ένας λέει: *«Τι θα φάω;»*. Ο άλλος λέγει: *«Όλα αυτά που έχω, πώς θα τα φάω;»*.**

Ωστόσο, ο πλούσιος, δεν σκέφτηκε να δώσει από τη σοδειά της προηγουμένης χρονιάς στους φτωχούς, αλλά ήθελε να συγκεντρώσει ό,τι είχε σε καινούριες αποθήκες. Τον πλούσιο τον χαρακτηρίζει, τον πλούσιον εννοείται της παραβολής, **τον χαρακτηρίζει η φοβερή φιλαυτία, η αγάπη προς τον εαυτόν του.** Και φαίνεται αυτό από την λεκτική διατύπωση της όλης παραβολής, με την επανάληψη της αντωνυμίας ***«μου»***. «...***Καὶ συνάξω ἐκεῖ πάντα τὰ γενήματά μου καὶ τὰ ἀγαθά μου, καὶ ἐρῶ τῇ ψυχῇ μου· ψυχή, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ κείμενα εἰς ἔτη πολλά· ἀναπαύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου»***. Βλέπετε; *«Τα αγαθά μου. Τα δικά μου. Δεν με ενδιαφέρει τι κάνουν οι άλλοι. Με ενδιαφέρει τι κάνω εγώ. Πώς εγώ θα καλοπεράσω»*. **Ουδεμία σκέψις για φιλανθρωπία, για παρουσία πλησίον**.

Όμως την νύχτα εκείνη που έκανε αυτές τις φίλαυτες σκέψεις, όπως μας παρουσιάζει ο Κύριος στην παραβολή, εμφανίζεται ο Θεός στον ύπνο του και του λέγει:***«Ἄφρον, ταύτῃ τῇ νυκτὶ τὴν ψυχήν σου ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σοῦ· ἃ δὲ ἡτοίμασας τίνι ἔσται;»***. *«Άμυαλε, άφρον, άμυαλε, αυτή τη νύχτα ζητάνε την ψυχή σου* -Ποιοι; Οι

δαίμονες- . *Εκείνα όλα που έχεις ετοιμάσει, σε ποιον θα μείνουν;».*

Φοβερή, αγαπητοί μου, η φωνή του Θεού. Φοβερός και ο χαρακτηρισμός «άφρων». Να σε πει ο Θεός «άφρων»... Μπορούμε αλήθεια να συλλάβομε να μας λέγει ο Θεός αυτόν τον χαρακτηρισμόν; Μπορούμε να το συλλάβομε αυτό τι σημαίνει; Αλλά τι σημαίνει *άφρων*; **Είναι το αντίθετον του έμφρονος ανθρώπου**. Η αφροσύνη είναι το αντίθετον της φρονήσεως. **Αυτός που δεν είναι συνετός, αυτός που δεν είναι φρόνιμος, αυτός είναι ο άφρων.** Είναι από το στερητικό *α-*, όπως λέμε στη Γραμματική, αλλά και της λέξεως «*φρήν- φρενός*», δηλαδή μυαλό, του μυαλού, δηλαδή χωρίς μυαλό, χωρίς φρόνηση, άμυαλος.

Είναι γνωστό ότι στον άνθρωπον υπάρχουν τέσσερις κεφαλαιώδεις αρετές· από τις οποίες εκπηγάζουν όλες οι αρετές. Πολλές φορές έχω αναφερθεί στις ομιλίες μου γι' αυτές τις κεφαλαιώδεις αρετές. Δεν πειράζει αν τις ξαναπούμε, διότι **ένα κήρυγμα δεν είναι ένα διακοσμητικό στοιχείο, αλλά είναι ένα μάθημα, είναι μία κατήχηση**. Και όπως ο εκπαιδευτικός στο σχολειό λέει και ξαναλέει και ξαναλέει τα ίδια πράγματα, με σκοπό όχι να αρέσει εις τους μαθητάς του αλλά εκείνα τα οποία λέγει **να εμπεδωθούν** εις την γνώσιν των μαθητών του. **Είναι λοιπόν η φρόνησις, η σωφροσύνη, η ανδρεία και η δικαιοσύνη**. Αυτά τα τέσσερα.

Λέγει εις το 4^{ο} βιβλίο των Μακκαβαίων, αναφερόμενος εις αυτό το τετράπτυχον. Λέγει -είναι στο πρώτο κεφάλαιο στον 18^{ο} στίχο: ***«Τῆς δέ σοφίας ἰδέαι καθεστήκασι τέσσαρες, φρόνησις καί δικαιοσύνη καί ἀνδρεία καί σωφροσύνη».*** Πρέπει να πούμε ότι αυτές οι τέσσερις κεφαλαιώδεις αρετές, βρίσκονται και εις τους παρ' ἡμῖν σοφούς, τους Έλληνας σοφούς. Κι εκεί συναντούμε αυτές τις τέσσερις κεφαλαιώδεις αρετές.

Η φρόνησις αντιστοιχεί εις την νόησιν, στο μυαλό. Εξ ου και το *«ἄφρον», άμυαλε*. Φρόνιμος εκείνος που έχει μυαλό. **Στην σωφροσύνη αντιστοιχεί το συναίσθημα, η καρδιά. Στην ανδρεία αντιστοιχεί η βούλησις. Και στην δικαιοσύνη,** που και *διάκρισις* λέγεται, υπάρχει εκ μέρους της, της δικαιοσύνης, **η ισοστάθμισις των τριών πρώτων**. Όταν λέμε δικαιοσύνη, πάντα εννοούμε μία ζυγαριά. Το σύμβολον της δικαιοσύνης είναι η ζυγαριά. **Είναι εκείνη η οποία**, ξαναλέγω, **ισοσταθμίζει την φρόνηση, την σωφροσύνη και την ανδρεία**. Τι θα πει «*ισοσταθμίζει*»; **Όχι το ένα να είναι πολύ μεγάλο, το άλλο να είναι πολύ μικρό**. Δηλαδή σαν ένα τρίγωνο αν το θέλετε, ορθογώνιο τρίγωνο, που το ένα σκέλος να είναι πολύ μεγάλο, φερειπείν η νόησις, ενώ το από κάτω σκέλος να είναι πολύ μικρό, δηλαδή ας πούμε η ανδρεία. Να έχεις γερό μυαλό, αλλά να μην έχεις ανδρεία, πολλή εννοείται. Αλλά να έχεις μικρούτσικη, να έχεις νηπιώδη ανδρεία. Έτσι η αρετή της δικαιοσύνης ισοσταθμίζει τις τρεις άλλες αρετές. **Και επέρχεται μία ισορροπία**. Αυτό είναι πάρα πολύ σημαντικόν.

Και τώρα να δούμε πώς εμφανίζεται η αφροσύνη, περί της οποίας και ο λόγος σήμερα. **Δημιουργεί την πλάνη ότι η ευτυχία βρίσκεται στα πολλά**. «*Πω, ευτυχία! Ω πολλά, ω πολλά αγαθά μου! Και πέρυσι μου 'μειναν πάρα πολλά. Ίσως και από πρόπερσι. Και φέτος, πω, πολλά αγαθά!*». **Έτσι λοιπόν δημιουργείται αυτή η πλάνη, πλάνη, ότι η ευτυχία βρίσκεται στα πολλά.** Ότι αν δεν έχω χρήματα, όπως λέγει ο άγιος Κασσιανός ο Ρωμαίος, και δυστυχώς αναφέρεται σε κάποιον μοναχόν, ο οποίος μάζευε χρήματα και τα έβαζε κάτω από μία σανίδα του σανιδένιου πατώματος του κελιού του, ότι «*αν δεν έχω χρήματα ἀθλίως ἀποθανοῦμαι*». Η φράσις είναι από κει. *Ότι θα πεθάνω άθλια*. Προσέξτε, να κάνω μία διάκριση. Όχι βεβαίως το να πω στα παιδιά μου : *«Παιδιά, κοιτάξτε, ε, αυτά τα χρήματα τα έχω για την κηδεία μου»*· ή: *«Αυτό το σάβανο*-που αγοράζουν από τους Αγίους Τόπους- *θα μου το βάλετε όταν θα με κηδεύσετε»*. Δεν εννοούμε αυτό το πράγμα. Κάθε άλλο. Δεν έχει καμία σχέση.

Η εκουσία πτωχεία, η θελληματική πτωχεία είναι εκείνη που θεραπεύει το πράγμα. Αυτή δε, η εκουσία πτωχεία, είναι η πρώτη, κατά τους Πατέρες, του καταλόγου των αρετών. Ο Κύριος πώς άρχισε τους Μακαρισμούς Του; ***«Μακάριοι οἱ πτωχοί τῷ πνεύματι».*** Τι σημαίνει αυτό; ***«Τῷ πνεύματι»*** **θα πει** «***εκείνοι που είναι φτωχοί δια της ιδίας των προαιρέσεως».*** Θέλουν. Δεν είναι χαζοί. Δεν είναι κουτοί. Δεν είναι ανίκανοι να βγάλουν χρήματα. Αλλά θέλουν να είναι πτωχοί. Το γιατί; Για κάποιο σκοπό. Φερειπείν, **διότι θέλω να εργαστώ για την Βασιλεία του Θεού**. Όπως και η αγαμία. Δεν είμαι ανίκανος. Όπως θα 'λεγε κάποιος: «*Ξύσε με λιγάκι, να δεις αν είμαι ανίκανος*». Αλλά για την Βασιλεία του Θεού.

Λοιπόν, ***«μακάριοι οἱ πτωχοί τῷ πνεύματι»***. Δηλαδή **δια της ιδίας των προαιρέσεως**. Γιατί σ' αυτούς ανήκει η Βασιλεία του Θεού. Αν θα ανοίξετε τα Άπαντα του αγίου Ισαάκ του Σύρου, θα δείτε ότι πρώτη ομιλία – η πρώτη, έχει πολλές ομιλίες, 80-90 ομιλίες έχει- η πρώτη ομιλία αναφέρεται **εις την εκουσίαν, την θελληματικήν πτωχείαν. Γιατί; Γιατί είναι η αφετηρία όλων των άλλων αρετών**. Όχι βεβαίως ότι ένας πλούσιος δεν μπορεί να σωθεί. Αν και ο Κύριος είπε ότι ένας πλούσιος δύσκολα μπαίνει στην Βασιλεία του Θεού, **γιατί πλανάται από τα πράγματα που έχει, από τον πλούτον που έχει.** Και τότε είπαν οι μαθηταί: *«Α, τότε ποιος μπορεί να σωθεί;»*. Και είπε ο Κύριος: *«Εκείνα που είναι αδύνατα στους ανθρώπους, είναι δυνατά στον Θεό»*. **Μπορείς να είσαι πλούσιος και να σωθείς. Όταν όμως είσαι ο φιλάνθρωπος, ο ελεήμων, που δεν εμποδίζεσαι να κάνεις το αγαθόν. Και δεν κολλάει η καρδιά σου στα υλικά αγαθά.**

Έτσι λοιπόν **εκείνος ο οποίος είναι πλεονέκτης, θέλει να μαζέψει, στο βάθος είναι υπερήφανος. Έχει αλαζονεία του σώματος**. Ξέρετε **εκείνος που δεν νηστεύει, έχει την αλαζονεία του σώματος, όχι του πνεύματος.** Η αλαζονεία του σώματος είναι *«Εγώ τρώγω, θέλω να θρέψω το σώμα μου»*.

Αντιθέτως**, η νηστεία είναι η ταπείνωση του σώματος.** Δηλαδή ταπεινώνω το σώμα μου με του να του δώσω... ε, μέτρια τροφή, και στην ποσότητα και στην ποιότητα. **Η νηστεία λοιπόν σπάζει αυτήν την αλαζονεία του σώματος.** Εξάλλου η πλεονεξία οδήγησε τον Κύριον να πει την παραβολή του άφρονος πλουσίου. Είχε μία συζήτηση προηγουμένως. Και ο Κύριος για να δείξει τα πράγματα, είπε την παραβολή του άφρονος πλουσίου. Αυτή Του έδωσε την αφορμή.

Και είπε: ***«Ὁρᾶτε καί φυλάσσεσθε ἀπό πάσης πλεονεξίας· ὅτι οὐκ ἐν τῷ περισσεύειν τινί ἡ ζωή αὐτοῦ ἐστίν ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐτῷ».*** *Προσέχετε, φυλάγεσθε, μη νομίσετε ότι θα αποκτήσεις περίσσια ζωή από τα πολλά σου αγαθά*. Είναι η πλάνη που σας ανέφερα ότι ο άνθρωπος εκεί κινείται. Πλανάται.**Το μέτρο ποιο είναι;** Μας το λέγει ο Απόστολος Παύλος: ***«Ἡ εὐσέβεια μετ' αὐταρκείας».*** «***Να είσαι ευσεβής με εκείνα που έχεις. Να είσαι και ευσεβής και με εκείνα που έχεις. Να περιορίζεσαι». «Ἔχοντες*** -λέει ο Απόστολος Παύλος, να ολοκληρώσω- ***σκεπάσματα καί διατροφάς, τούτοις ἀρκεσθησόμεθα».*** Τα *σκεπάσματα* ποια είναι; **Τα ρούχα που φορούμε**. Το καλοκαίρι, κατά τον Μέγα Βασίλειο, βάζομε ελαφρά ρούχα, τον χειμώνα βάζομε θερμά ρούχα. Και παραπανίσια. *Σκέπασμα* είναι ακόμη και η σκεπή, τα κεραμίδια. Δηλαδή **το σπιτάκι μας.** Το σπίτι μας, ο ιματισμός μας. ***«Ἔχοντες»***, λέει, ***«καί διατροφάς»***. **Έχομε να φάμε. Δόξα τω Θεώ. Μη γυρεύομε να γίνομε πλούσιοι.** Γιατί εκείνο που γυρεύουν να γίνουν πλούσιοι και τα πάντα μηχανεύονται για τούτο, πέφτουν, λέει, **σε παγίδες** και μπήγουν, λέει ο Απόστολος Παύλος, στο σώμα τους καρφιά και τον **καρφώνουν τον εαυτόν τους**. Πράγματι, ο πλούσιος έχει πολλήν μέριμνα, πολύ περισσοτέρα από τον φτωχόν. Ναι. Αλλά σχεδόν καθόλου δεν έχει μέριμνα εκείνος που αρκείται στα λίγα και έχει το μεροκάματό του κ.ο.κ.

Στην αφροσύνη, περί της οποίας, πάντα υπενθυμίζω, ο λόγος, **απουσιάζει η αντίληψις του πλησίον**. Είναι ένα άλλο σημείο αυτό. *«Καλά, υπάρχουν άλλοι άνθρωποι;»*. Ναι, άνθρωπε. Υπάρχουν κι άλλοι άνθρωποι. *«Υπάρχουν κι άλλοι άνθρωποι;»*. Ξέρετε τι λέγω; *«Αχ, εμείς έχομε το καλοριφέρ μας, έχομε να φάμε, έχομε το τραπέζι μας, τα ρούχα μας. Πόσοι άνθρωποι αυτή την στιγμή σε όλο τον κόσμο και μάλιστα στο βόρειο ημισφαίριο, που τώρα έχομε χειμώνα, κοιμώνται κάτω από τα γεφύρια των ποταμών! Στο Παρίσι, κάτω από τα γεφύρια του Σηκουάνα. Εκεί κοιμώνται φτωχοί. Στο Λονδίνο, κάτω από το ποτάμι του Τάμεση, κοιμώνται εκεί στα γεφύρια από κάτω, κοιμώνται φτωχοί... Στις μισοτελειωμένες οικοδομές, κοιμώνται φτωχοί και πεινασμένοι»*. Δεν είναι γνωστό αυτό; **Και είναι,** θα λέγαμε, **τείχη αδιαπέραστα, επειδή ο νους νοσεί, η παρουσία των φτωχών. Δεν καταλαβαίνει τίποτα. Τείχη αδιαπέραστα. Επειδή ο νους νοσεί. Και η φρόνησις, αυτό το θαυμάσιο προϊόν του νου, είναι σχεδόν ανύπαρκτη.** Γιατί είμαστε άφρονες... **Έτσι η ελεημοσύνη και η κοινωνική αντίληψις δεν μπορούν να αναπτυχθούν**.

Ακόμη στην αφροσύνη γεννιέται η αντίληψις ότι «*Όλοι μπορούν να πεθάνουν εκτός από μένα».* Πέθανε ο τάδε. *«Ε, πέθανε αυτός. Δεν πέθανα εγώ».* Έτσι δημιουργείται **η πλάνη** ότι *«όλοι μπορούν να πεθάνουν εκτός από μένα».* **Ο θάνατος δια τον τέτοιον άνθρωπο, τον άφρονα, να βάλει μυαλό, δεν υπάρχει, δεν υπάρχει θάνατος.** Έτσι δεν υπελόγισε και ο πλούσιος της παραβολής ότι μπορούσε να πεθάνει. «*Α*», λέγει, *«έχεις ''**ἀγαθὰ κείμενα εἰς ἔτη πολλά**''. Έχεις ζωή μπροστά σου».* Και έρχεται η έκπληξη ότι ***«ταύτῃ τῇ νυκτὶ τὴν ψυχήν σου ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σοῦ».*** Φοβερό! Ο τόνος πέφτει σ' αυτό το ***«ταύτῃ τῇ νυκτὶ»***, απόψε, απόψε θα πεθάνεις! Σε όλους μας, συμβαίνει, αγαπητοί μου, αυτό. Ότι δεν θα πεθάνομε. Αν το προσέξετε... βέβαια **υπάρχει μία εσωτάτη ερμηνεία, ότι ο Θεός έκανε τον άνθρωπο για την αθανασία. Γι΄αυτό δεν πιστεύει στον θάνατο.** Εσωτάτη ερμηνεία**. Όμως εδώ έχομε την περίπτωση ότι *δεν πεθαίνω για να απολαύσω τα αγαθά μου*.** Ο νους λέγει: *«Θα πεθάνεις. Είναι λογικό. Αφού όλοι πεθαίνουν».* Η καρδιά λέγει: *«Όχι, δεν θα πεθάνεις».*

Κι ακόμη μία πλάνη. **Στην αφροσύνη καλλιεργείται η ολεθρία αντίληψις ότι δεν υπάρχει άλλη ζωή. «***Και ποιος πήγε και είδε και γύρισε για να μας πει ότι υπάρχει και άλλη ζωή;».* **Η αντίληψις αυτή είναι πραγματικά μία καθαρή αυτοκτονία της υπάρξεώς μας.** Αφού υπάρχει; Εσύ λες ότι δεν υπάρχει. Δεν αυτοκτονείς; Δηλαδή δεν πορεύεσαι προς την αιωνία τιμωρία και την αιωνία κόλαση; Κι όμως πολλοί έτσι θέλουν να σκέπτονται: *«Δεν υπάρχει άλλη ζωή. Ό,τι φας και ό,τι πιεις. Αυτό είναι η ζωή. Τίποτ' άλλο παρακάτω».* **Ένας χοντρός υλισμός**. Στο βάθρο, αγαπητοί μου, του αγάλματος του Σαρδανάπαλου, του τελευταίου βασιλιά των Ασσυρίων, ο ίδιος έδωσε εντολή να γράψουν από κάτω την εξής επιγραφή: *«Διαβάτη, η ζωή είναι ό,τι φας και ό,τι πιεις και ό,τι αφροδισιάσεις». «Αφροδισιάζω»* θα πει συνέρχομαι και κάνω γενετήσιαν πράξιν, ερωτική ζωή. Δηλαδή να φας, να πιεις και να ασκήσεις και τον έρωτα. Και να φανταστείτε ότι ο Σαρδανάπαλος ήταν σε... υπερθετικόν βαθμόν ομοφυλόφιλος. Αυτοκράτωρ... Και φορούσε γυναικεία ενδύματα εμφανιζόμενος στον λαό... Φρικτές καταστάσεις! Τέλος πάντων... **Και αυτός ο λανθασμένος πνευματικός προσανατολισμός, δίδεται και διαδίδεται, «*είναι γνωστό ότι δεν υπάρχει άλλη ζωή*, άφθονα και από τον τύπο και από τα Μαζικά Μέσα Ενημερώσεως**. «*Τι υπάρχει παρακάτω; Τίποτα. Πού θα πάμε; Στα αστέρια θα πάμε; Στ' αστέρια, ξέρω 'γω; Και μετά τι θα κάνουμε; Τίποτα».*

Στην συνέχεια της φωνής του Θεού, αγαπητοί μου, στον άφρονα πλούσιο, είναι: ***«Ἃ δὲ ἡτοίμασας τίνι ἔσται;».*** «*Εκείνα που ετοίμασες, ποιανού θα μείνουν;».* Χμ, πράγματι, έρχονται οι κληρονόμοι να πουν αυτό που λέει ο λαός: *«Φασούλι το φασούλι ο θανών».* Δηλαδή *μαζεύει φασολάκι-φασολάκι εκείνος που θέλει να κάνει περιουσία. «Φασούλι το φασούλι ο θανών... Φασουλάδα ο κληρονομών!».* Τα παίρνει όλα ο κληρονομών και τα τρώει. Πραγματικά, πραγματικά, μαζεύεις άνθρωπε, μαζεύεις, για ποιους; Για τα παιδιά σου; Για τα ανίψια σου; Να θα τα φάνε. Εσύ

μαζεύεις φασόλι-φασόλι, αυτοί θα κάνουν φασολάδα για όλα μαζί. Δηλαδή θα τα φάνε όλα. **Πόσο ανόητος, αλήθεια, είναι ο άνθρωπος!**

Όταν όμως τρέφεται με αυτόν τον τρόπο η αφροσύνη, η αμυαλοσύνη, τότε γεννάει ένα τέρας, που λέγεται αθεΐα. Για έναν τέτοιον άφρονα λέγει ο Ψαλμωδός στον 13ο Ψαλμό: ***«Εἶπεν ἄφρων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ· οὐκ ἔστι Θεός».*** Ποιος είπε δεν υπάρχει Θεός; Ο άφρων, ο άμυαλος άνθρωπος. Ναι.**Η απουσία της φρονήσεως γεννά την αθεΐα· διότι αυτή η ίδια η φύσις, η αισθητή φύσις, είναι εκείνη η οποία μπορεί να μας ανοίξει σαν βιβλίο να μάθομε Ποιος την δημιούργησε.** Και συ λες *«Δεν υπάρχει Θεός»*; **Κι εσύ λες ότι όλα 'γίναν τυχαία; Τυχαία; Τυχαία; Τι τυχαίον υπάρχει; Και λες ότι όλα αυτά είναι μόνα τους που έχουνε γίνει; Μόνα τους; Αυτόματος γένεσις**;(με ένα -ν-). **Δηλαδή έχουν γίνει όλα μόνα τους; Είσαι άφρων. Είσαι άφρων!** ***«Μα, είμαι σοφός επιστήμων».*** **Είσαι άφρων! Είσαι άμυαλος άνθρωπος. Η απουσία λοιπόν της φρονήσεως οδηγεί και εις αυτήν την αθεΐαν.**

Ο άθεος είναι άφρων καθ' όλο το μήκος και πλάτος και ύψος που υπάρχει γύρω του. Ο άθεος δεν έχει *«σώας τάς φρένας».* Βάζω το *«σώας τάς φρένας»* εντός εισαγωγικών. Δηλαδή δεν είναι τρελός για το τρελοκομείο. Αλλά είναι τρελός όμως. Είναι άφρων. Είναι άμυαλος. **Γιατί η αθεΐα είναι ένας παραλογισμός**. Λέγει ο Μέγας Βασίλειος: ***«Τούτῳ γάρ τῷ ἄφρονι εἶπεν ὁ Θεός δια τήν ἐνυπάρχουσαν αὐτῷ ἀθεΐαν».*** *Του είπε,* λέγει, ο Θεός, *τον ονόμασε άφρονα, επειδή μες στην ψυχή του έβλεπε ο Θεός ότι υπάρχει αθεΐα.* Και **η αφροσύνη δυστυχώς σήμερα είναι πολύ απλωμένη**. Πρέπει να το πούμε αυτό, εάν είμεθα ειλικρινείς. Λέει ο Ψαλμωδός πάλι: ***«Κύριος ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διέκυψεν*** *–Ο Κύριος,* λέει, *από τον ουρανό έσκυψε να δει.* Σαν να είναι ένα πάτωμα και βγαίνει από ένα παράθυρο ο Θεός. Δηλαδή είναι μία ωραία εικόνα αυτό- ***ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων τοῦ ἰδεῖν****– να δει τους ανθρώπους-* ***εἰ ἔστι συνιὼν ἢ ἐκζητῶν τὸν Θεόν****-αν υπάρχει κάποιος που να έχει μυαλό. Αν υπάρχει κάποιος που επιτέλους να ψάχνει να βρει τον Θεό-****. Πάντες ἐξέκλιναν*** *-Όλοι πήραν τον στραβό δρόμο-****, ἅμα ἠχρειώθησαν*** *-συγχρόνως έγιναν και αχρείοι-****, οὐκ ἔστι ποιῶν χρηστότητα, οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός».*** *«Δεν υπάρχει άνθρωπος να ποιεί χρηστότητα*(το χρη- με ήτα, δηλαδή αγαθό πράγμα-. *Μέχρις ενός!»,* λέει στον 13ο Ψαλμό ο Δαβίδ.

Αγαπητοί, **μεγάλη συμφορά η έλλειψις φρονήσεως**. **Ο Θεός μάς έδωσε του νου· να είναι προσανατολισμένος πάντοτε σε ό,τι είναι αληθινό, πραγματικό και συμφέρον**. **Και μας αγαπά. Και βοά προς ημάς: «*Δράξασθε παιδείας*-*''δράττομαι με την φούχτα μου''. Φουχτιάσατε,* λέει, *την παιδεία-****, μήποτε ὀργισθῇ Κύριος καὶ ἀπολεῖσθε ἐξ ὁδοῦ δικαίας»,*** λέει στον 2ο Ψαλμό. **Ποια είναι αυτή η Παιδεία; Είναι ένα από τα πολλά ονόματα του δευτέρου προσώπου της Αγίας Τριάδος**. Όπως είναι και το όνομα Σοφία. Έτσι λοιπόν, μας λέει εδώ: ***«Αρπάξτε τον Χριστόν. Μήποτε ὀργισθῇ ο Κύριος. Γιατί Εκείνος θα***

σας δώσει την φρόνησιν». Ναι. Λέει στο βιβλίο των Παροιμιών: ***«Ὁ ἐνδεής ταῖς φρεσίν ἐκκλινάτω πρός με».*** Μιλάει ο Παροιμιαστής εξ ονόματος της Ενυποστάτου Σοφίας. *«Εκείνος που είναι φτωχός»*, λέει, *«στο μυαλό, ας έρθει κοντά μου να αποκτήσει φρόνησιν».*

Τι είναι φρόνησις; *«Γνῶσις* – λέγει ο άγιος Πέτρος ο Δαμασκηνός- ***τῶν τε ποιητέων καί οὐ ποιητέων, καί ἐγρήγορσις νοῦ»***. **Τι πρέπει να κάνω; Τι δεν πρέπει να κάνω;** Και **η εγρήγορση του νου**, το ξύπνιο του νου**. Και ποιος μας δίνει την φρόνηση; Η Ενυπόστατος Σοφία του Θεού. Τότε θα έχομε την αληθινή φρόνηση και όχι την κοσμική φρόνηση**, όπως ο πλούσιος της παραβολής. **Την φρόνηση εκείνη που δείχνει κυριότατα την Βασιλεία του Θεού. Όλα τα άλλα είναι σχετικά. Η αφροσύνη ποτέ, αγαπητοί μου, μην κυριεύσει την καρδιά μας. Αμήν.**

ΠΗΓΕΣ:

- Απομαγνητοφώνηση ομιλίας δια χειρός του αξιοτίμου κ. Αθανασίου Κ.
- http://www.arnion.gr/mp3/omilies/p_athanasios/omiliai_kyriakvn/omiliai_kyriakvn_779.mp3

(Ψηφιοποίηση και επιμέλεια της απομαγνητοφωνημένης ομιλίας: Ελένη Λιναρδάκη, φιλόλογος)